

RAPPORT 3. KVARTAL 2017

SpareBank 1 Gruppen

INNHOOLD

Resultatutvikling	3
Resultatregnskap	9
Utvidet resultatregnskap	11
Balanse	12
Egenkapital	13
Kontantstrømoppstilling	15
Solvens II	15
Noter til regnskapet:	
- Note 1 Regnskapsprinsipper	17
- Note 2 Estimer og skjønnsmessige vurderinger	17
- Note 3 Nærstående parter	17
- Note 4 Segmentinformasjon	18
- Note 5 Pensjonsforutsetninger	19
- Note 6 Finansielle derivater	20
- Note 7 Verdsettelseshierarki	22
- Note 8 Verdipapirer til virkelig verdi	25
- Note 9 Nøkkeltall	26

Resultatutvikling per 3. kvartal 2017

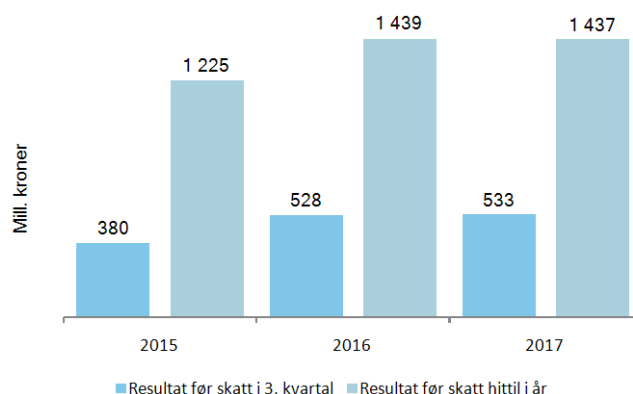
- Konsernresultat før skatt per 3. kvartal ble 1.437 (1.439)¹ mill. kroner. Annualisert egenkapitalavkastning ble 19,4 (17,1) % hittil i år.
- SpareBank 1 Forsikring AS (livsforsikring) hadde et resultat før skatt på 523 (484) mill. kroner. Finansresultatet var bedre enn i samme periode i fjor, mens både risikoresultatet og administrasjonsresultatet var noe svakere.
- SpareBank 1 Skadeforsikring konsern oppnådde et resultat før skatt på 852 (787) mill. kroner. Forsikringsresultatet var noe lavere enn i samme periode i fjor. Fjorårets resultat per 30. september var belastet med et negativt estimatavvik på ytelsespensjonsordningen på 79 mill. kroner.
- ODIN Forvaltning AS oppnådde et resultat før skatt på 85 (76) mill. kroner. Netto nyttegning og fortsatt vekst i forvaltningskapitalen bidrar til resultatfremgangen.
- SpareBank 1 Factoring AS hadde et resultat før skatt på 37 (32) mill. kroner. Resultatfremgang som følge av god volum- og inntektsvekst.
- SpareBank 1 Portefølje AS oppnådde et resultat før skatt på 29 (27) mill. kroner.
- Conecto AS fikk et resultat før skatt på 19 (15) mill. kroner. Vekst i antall oppdrag og forbedret resultatmargin.

RESULTAT SPAREBANK 1 GRUPPEN

SpareBank 1 Gruppen oppnådde et resultat før skatt per 3. kvartal på 1.437 (1.439) mill. kroner. Resultatbidraget fra datterselskapene utgjorde 1.526 (1.530) mill. kroner. Konsernresultat før skatt i 3. kvartal var 533 (528) mill. kroner.

Porteføljevirksomheten i SpareBank 1 Gruppen Finans AS ble i 3. kvartal 2017 fisjonert ut i et eget selskap, SpareBank 1 Portefølje AS. All øvrig virksomhet ble igjen i SpareBank 1 Gruppen Finans AS, som i september skiftet navn til SpareBank 1 Factoring AS. Begge selskapene er 100 % eid av SpareBank 1 Gruppen AS.

Utvikling i konsernresultat før skatt:

Konsernet hadde en skattekostnad på 314 (346) mill. kroner hittil i 2017. Resultat etter skatt for SpareBank 1 Gruppen konsern ble 1.123 (1.094) mill. kroner per 3. kvartal. Dette ga en annualisert egenkapitalavkastning på 19,4 (17,1) % ved utgangen av 3. kvartal.

Resultat per forretningsområde:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2017	2016	2017	2016	2016
Resultat fra datterselskapene før skatt					
SpareBank 1 Forsikring AS	200,1	163,7	522,5	484,0	516,7
SpareBank 1 Skadeforsikring konsern	296,3	345,7	851,6	787,0	1 447,1
ODIN Forvaltning konsern	31,1	27,6	85,4	75,6	84,6
SpareBank 1 Medlemskort AS	1,2	1,0	4,1	6,3	5,4
SpareBank 1 Factoring AS	12,5	9,5	37,1	32,4	43,8
SpareBank 1 Portefølje AS	12,0	10,3	29,3	26,8	37,9
Conecto AS	6,8	2,4	19,1	15,1	19,2
Konsernjusteringer	-2,4	-10,2	-23,2	102,8	-11,8
Sum resultat datterselskaper før skatt	557,6	550,0	1 525,8	1 530,1	2 142,8
Driftskostnader morselskap	-10,6	-11,6	-54,7	-56,9	-74,4
Netto finans morselskap	-14,1	-10,9	-34,1	-34,1	-49,7
Andel tilknyttede selskap	-	-	-	-	0,7
Resultat før skatt	532,9	527,5	1 437,0	1 439,2	2 019,4
Skattekostnad	-121,4	-127,7	-314,4	-345,5	-444,0
Resultat etter skatt	411,5	399,8	1 122,6	1 093,7	1 575,4
Majoritetens andel av resultat etter skatt	411,0	399,4	1 121,1	1 091,4	1 573,4
Minoritetens andel av resultatet etter skatt	0,5	0,4	1,5	2,3	2,0

¹ Tall i parentes angir beløpet eller prosenten for tilsvarende periode i fjor.

Samlet forvaltningskapital i konsernet var 67,9 mrd. kroner per 30. september 2017. Dette er en økning på 4,8 mrd. kroner siden årsskiftet.

SpareBank 1 Gruppen er, som et forsikringsdominert finanskonsern, underlagt Solvens II-regelverket som trådte i kraft 1. januar 2016. Solvensmarginen per 30. september 2017 på konsolidert nivå var 179 % uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 167 % ved årsskiftet. Det er fastsatt et mål om en solvensmargin på 150 % på konsolidert nivå. Konsernet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene.

Per 30. september var det i SpareBank 1 Gruppen i alt 1.045 (998) faste årsverk. Det siste året har det vært en bemanningsøkning i forsikringselskapene (42 årsverk), ODIN Fondsforvaltning (10 årsverk) og SpareBank 1 Factoring (1 årsverk). I øvrige selskap har det vært en reduksjon i antall årsverk.

Gjennomsnittlig sykefravær de siste 12 måneder per september var 3,8 (4,0) %, hvorav 3,0 (3,2) % var legemeldt sykefravær. Sykefraværet i 3. kvartal var 3,4 (3,8) % og legemeldt sykefravær var 2,7 (3,0) %.

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS har satsingsområdene sine innenfor innskuddspensjon, hybridpensjon, gruppelivsforsikring og individuelle risikoforsikringer. Selskapets produkter distribueres hovedsakelig gjennom bankene i SpareBank 1-alliansen, til LO og LO-forbund, samt via meglerkanalen til bedriftsmarkedskunder.

Resultat før skatt per 3. kvartal 2017 ble 523 mill. kroner, som er 39 mill. kroner bedre enn i samme periode i fjor. Både risiko- og administrasjonsresultatet var noe svakere enn i samme periode i 2016, mens renteresultatet var vesentlig bedre enn i fjoråret. Selskapet hadde en skattekostnad på 128 (112) mill. kroner og resultat etter skatt var 395 (372) mill. kroner.

Risikoresultat

Netto risikoresultat utgjorde 230 (260) mill. kroner per 3. kvartal. Det var særlig innen kollektiv ytelsespensjon at risikoresultatet var svakere enn i samme periode i fjor.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2017	2016	2017	2016	2016
Risikoresultat etter tekniske avsetninger	70,7	82,1	230,1	259,9	371,9
Administrasjonsresultat	21,2	8,4	5,2	10,6	-71,3
Renteresultat	200,6	93,2	367,8	238,5	286,6
Oppreservering	0,0	-1,1	0,0	-2,7	-44,4
Eiers bidrag til oppreservering	0,0	-0,8	0,0	-1,9	-82,7
Vederlag for rentegaranti	8,6	2,1	24,5	21,9	36,8
Samlet resultat før tilleggsavsetninger	301,1	183,8	627,7	526,4	496,9
Avsetning til tilleggsavsetninger	-91,1	-21,3	-131,7	-65,4	-83,4
Resultat til kunder	-44,3	-52,8	-111,0	-131,8	-108,7
Ufordelt resultat til kunder	-135,4	-74,1	-242,7	-197,2	-192,1
Avkastning finansielle eiendeler selskapsporteføljen	46,0	51,1	172,2	171,6	193,1
Andre inntekter og kostnader til selskapet	-11,6	2,9	-34,7	-16,7	18,8
Resultat til eier før skatt	200,1	163,7	522,5	484,0	516,7

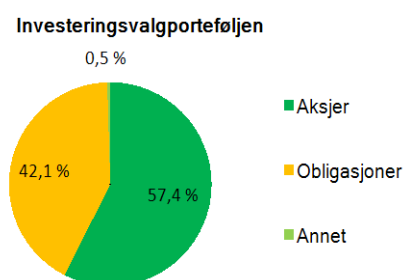
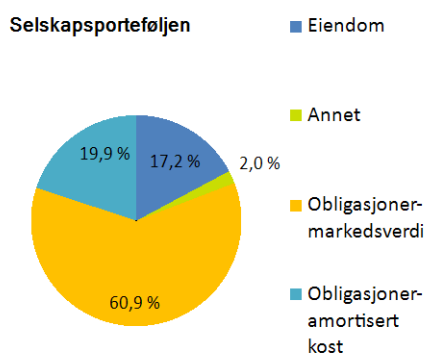
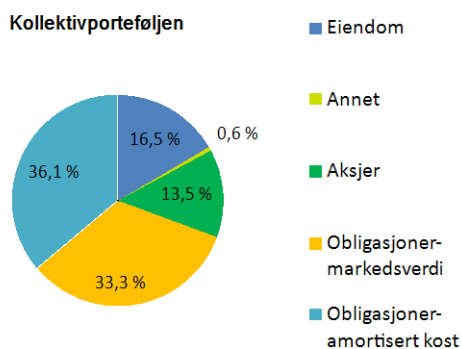
Administrasjonsresultat

Netto administrasjonsresultat ble 5 (11) mill. kroner per 3. kvartal. Et noe svakere administrasjonsresultat skyldes både økte driftskostnader og en økning i provisjoner som følge av økt salg. En del av økningen i driftskostnadene skyldes engangseffekten ved endring i pensjonsordningen for ansatte, som ble gjennomført i 2. kvartal 2017.

Renteresultat

Netto renteresultat (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) hittil i år ble 368 (239) mill. kroner. Økningen i forhold til året før skyldes hovedsakelig høye netto realisererte gevinster. Vederlaget for rentegarantien utgjorde 25 (22) mill. kroner hittil i år.

Aktivaallokering per portefølje per 30. september 2017:

Verdijustert avkastning i de fire kollektivporteføljene for ordinær bestand, fripoliser og ytelsespensjon, fripoliser med høye krav til avkastning og gammel individuell bestand var henholdsvis 4,5 %, 4,7 %, 4,6 % og 5,0 %. I figuren som viser aktivaallokering inngår de fire nevnte porteføljene i «Kollektivporteføljen». Bokført avkastning i disse porteføljene ble henholdsvis 3,2 %, 3,3 %, 3,3 % og 4,3 %. Avkastningen i selskapsporteføljen var 3,0 % per 30. september 2017.

Finansielle eiendeler knyttet til forsikringer med investeringsvalg utgjorde 23,6 mrd. kroner per 30. september 2017, mot 19,2 mrd. kroner ved årsskiftet. Dette tilsvarer en økning på 23 %. Midlene fordelte seg med 58,5 % i aksjefond, 27,5 % i obligasjonsfond og 14,0 % i pengemarkedsfond.

Premieinntekter og erstatninger

Mill. kroner	3. kvartal		Per. 3. kvartal		Året
	2017	2016	2017	2016	2016
Individuelle rente-/pensjonsforsikringer	134,4	114,1	381,1	330,7	449,9
Individuelle kapitalforsikringer	197,8	188,9	589,0	561,4	753,3
Kollektive pensjonsforsikringer	151,1	108,2	599,6	453,5	550,8
Ulykkesforsikringer	81,5	76,9	243,3	225,4	304,1
Grupplivsforsikringer	174,9	174,8	577,0	588,1	751,6
Unit Link - Renteforsikringer	5,5	5,8	25,6	17,6	23,9
Unit Link - Kapitalforsikringer	76,0	36,5	203,8	113,4	176,0
Innskuddstjenestepensjon	662,4	482,4	1 928,1	1 404,9	1 977,2
Sum brutto forfalte premieinntekter	1 483,5	1 187,7	4 547,3	3 694,9	4 986,8
Overførte premiereserver fra andre selskaper	515,7	312,5	1 406,9	1 189,2	1 658,8
Avgitt gjenforsikringspremie	-51,6	-53,9	-157,2	-158,8	-202,0
Premieinntekter for egen regning	1 947,7	1 446,4	5 797,0	4 725,3	6 443,6

Brutto premieinntekter, eksklusive tilflyttet kapital, ble 4.547 (3.695) mill. kroner per 3. kvartal. Overførte premiereserver fra andre selskaper utgjorde 1.407 (1.189) ved utgangen av 3. kvartal. Brutto utbetalte erstatninger ble 1.696 mill. kroner, noe som er en økning på 101 mill. kroner i forhold til samme periode i fjor.

Salg av arbeidsledighetsforsikring ble stanset i begynnelsen av 2017. Selskapets salgsvolumer for øvrige risikoprodukter i personmarkedet var 11,9 % høyere i årets ni første måneder sammenlignet med samme periode i 2016. For innskuddspensjons- og hybridpensjonsforsikringer i bedriftsmarkedet var det en økning i salgsvolumene på 4,1 % i forhold til samme periode i fjor.

Soliditet og kapitalforhold

Selskapets forvaltningskapital var 52,3 mrd. kroner per 30. september 2017. Dette var en økning på 5,3 mrd. kroner fra årsskiftet.

Selskapet er godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene i Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 30. september 2017 var 175 %, uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 171 % ved årsskiftet. Den langsiktige målsettingen er en solvensmargin mellom 140-160 %.

Kursreguleringsfondet var 2.146 mill. kroner ved utgangen av 3. kvartal, mot 1.892 mill. kroner ved årsskiftet. Av kursreguleringsfondet tilhørte 542 mill. kroner den ordinære kollektivporteføljen, 714 mill. kroner tilhørte porteføljen til fripoliser og ytelsespensjon, 383 mill. kroner tilhørte porteføljen til fripoliser med høye krav til avkastning og 507 mill. kroner tilhører porteføljen til gamle individuelle spareforsikringer

SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING KONSERN

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern er det ledende norske selskapet på salg av forsikring gjennom bank, til bankkunder og medlemmer av LO-forbund.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2017	2016	2017	2016	2016
Opptjente premier f.e.r.	1 396,4	1 341,0	4 083,3	3 955,6	5 302,4
Påløpne erstatninger f.e.r.	-874,2	-828,3	-2 532,1	-2 488,1	-3 066,7
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r	-317,6	-292,4	-995,5	-863,5	-1 122,3
Andre forsikringsrelaterte inntekter/kostnader	0,5	0,2	3,6	1,3	3,4
Andre tekniske avsetninger	3,5	-1,9	-9,3	-36,4	-69,8
Forsikringsresultat	208,6	218,6	550,0	568,9	1 046,9
Netto finansinntekter	87,7	121,8	292,8	291,6	402,6
Andre kostnader	-0,0	5,3	8,9	-73,5	-2,4
Driftsresultat	296,3	345,7	851,6	787,0	1 447,1
Endring av sikkerhetsavsetning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat før skatt	296,3	345,7	851,6	787,0	1 447,1
Skattekostnad	-58,1	-85,4	-153,7	-188,8	-308,2
Resultat etter skatt	238,2	260,2	698,0	598,2	1 138,8

Resultat før skatt per 3. kvartal var 852 mill. kroner, noe som var 65 mill. kroner bedre enn i samme periode i fjor. Fjorårets resultat var belastet med 79 mill. kroner som følge av estimatavvik knyttet til de ansattes ytelsespensjonsordning.

Den underliggende lønnsomheten fra forsikringsvirksomheten er fortsatt god. Resultatet fra forsikringsvirksomheten hittil i år ble 550 (569) mill. kroner. Nedgangen i forsikringsresultatet skyldes i hovedsak økte driftskostnader. Det var 33 mill. kroner lavere avviklingsgevinster i årets ni første måneder sammenlignet med samme periode i fjor. Det var inntektsført 205 (238) mill. kroner i avviklingsgevinster per 30. september. Brutto combined ratio hittil i år ble 85,1 %, noe som er økning på 1,8 prosentpoeng fra samme periode i fjor. Den underliggende skadeprosenten er forbedret, mens kostnadsprosenten har økt.

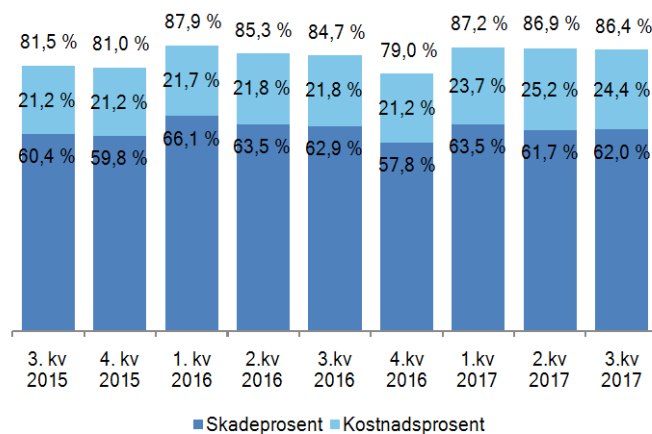
Skadeutvikling

Brutto skadeprosent i konsernet utgjorde 60,7 % hittil i år, noe som var 1,1 prosentpoeng lavere enn i tilsvarende periode i fjor. Nedgangen i skadeprosenten har sammenheng med forbedret underliggende skadeprosent, samt reduserte naturskader. Brutto erstatningskostnader, som er summen av årets erstatninger og avviklingsgevinster, var 2.499 mill. kroner per 3. kvartal. Dette er en nedgang på 30 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i 2016. Årets erstatningskostnader i Privatmarkedet har økt med 38 mill. kroner, mens i Bedriftsmarkedet er årets erstatningskostnader redusert med 16 mill. kroner sammenlignet med samme periode i fjor.

Driftskostnader

Brutto kostnadsprosent var 24,4 (21,6) % hittil i år. Totale driftskostnader var 1.004 mill. kroner i per 3. kvartal, noe som var

en økning på 140 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Økning i egne driftskostnader skyldes hovedsakelig økte personalkostnader, inklusiv avviklingstap i forbindelse med endring av ansattes pensjonsordninger i 2. kvartal 2017. I tillegg har IKT- og markedsføringskostnader økt betydelig sammenlignet med fjoråret. Provisjonskostnadene har økt som følge av en økning i salget.

Utvikling i combined ratio for egen regning, hittil i år (%):**Premieutvikling**

Brutto premieinntekter ble 4.155 mill. kroner per 3. kvartal, en økning på 115 mill. kroner sammenlignet med samme periode i fjor. Opptjent premie for Privatmarkedet er økt med 103 mill. kroner. Inntektsøkningen skyldes i hovedsak en økning i antall forsikrede objekter som hus og bil. Premieinntekt for egen regning ble 4.083 mill. kroner per 3. kvartal, noe som var en økning på 128 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Økningen i premieinntekt for egen regning skyldes lavere avgitt premie til reassurandørene i 2017 enn i 2016.

SpareBank 1 Skadeforsikring AS har hatt en økning i premiebestanden på 197 mill. kroner i årets ni første måneder. Ved utgangen av 3. kvartal 2017 hadde SpareBank 1 Skadeforsikring AS en total bestandspremie på 5.480 mill. kroner.

Kapitalforvaltning og soliditet

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern hadde netto finansinntekter på 293 (292) mill. kroner per 3. kvartal. Den totale porteføljen hadde en finansavkastning på 3,2 (2,8) %. Økningen i finansinntekter sammenlignet med fjoråret skyldes hovedsakelig økt aksjeavkastning, kombinert med lavere kapital til forvaltning som følge av fjorårets tilleggsutbytte til morselskapet, SpareBank 1 Gruppen AS.

Selskapet er godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene i Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 30. september 2017 var 217 %, uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 196 % ved årsskiftet. Selskapets mål for solvensmarginen er 160 %.

ODIN FORVALTNING KONSERN

ODIN Forvaltnings fond forvaltes aktivt og langsiktig.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året 2016
	2017	2016	2017	2016	
Driftsinntekter	99,7	79,5	289,2	250,6	338,1
Lønnskostnader	-38,9	-28,7	-114,2	-91,4	-134,9
Avskrivninger	-3,0	-3,2	-9,1	-10,6	-14,0
Andre driftskostnader	-27,0	-26,1	-82,2	-75,1	-98,4
Sum driftskostnader	-68,9	-58,0	-205,5	-177,0	-247,3
Driftsresultat	30,8	21,5	83,7	73,5	90,8
Netto finansinntekter	0,3	0,9	1,7	2,1	-6,2
Resultat før skatt	31,1	22,4	85,4	75,6	84,6
Skattekostnad	-7,7	-5,8	-21,0	-18,7	-24,0
Resultat etter skatt	23,4	16,4	64,4	57,0	60,6

ODIN Forvaltning oppnådde et resultat før skatt på 85 (76) mill. kroner per 3. kvartal. Høyere forvaltningskapital ga en økning på 39 mill. kroner i driftsinntektene sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Samlet brutto forvaltningshonorar utgjorde 548 (485) mill. kroner per 3. kvartal. ODIN Forvaltning satte ned forvaltningshonoraret på ODIN Norge og ODIN Global fra 2 % til 1,5 % med virkning fra 1. september 2017. Driftskostnadene utgjorde 205 (177) mill. kroner.

Total forvaltningskapital i fondene var 51,4 mrd. kroner per 30. september 2017, noe som var 7,0 mrd. kroner høyere enn ved årsskiftet og 10,2 mrd. kroner høyere enn for ett år siden.

Per 3. kvartal var det netto tegnet for -100 (633) mill. kroner i aksjefond. Markedsandelen for aksjefond var 7,6 (8,0) %. I kombinasjonsfond ble det netto tegnet for 646 (579) mill. kroner. ODIN Forvaltning hadde en markedsandel for kombinasjonsfond på 8,6 (7,7) % ved utgangen av 3. kvartal. I ODINs rentefond ble det netto tegnet for 1.049 (59) mill. kroner per 3. kvartal.

Seks av ODINs ti aksjefond lå foran referanseindeksen per 30. september 2017. Alle fem kombinasjonsfond lå foran indeks. Alle ODINs rentefond hadde også bedre avkastning enn referanseindeksene.

SPAREBANK 1 FACTORING AS

SpareBank 1 Factoring AS tilbyr administrasjon, finansiering og kredittsikring av kundefordringer.

Factoringvirksomheten var tidligere ett av to forretningsområder i SpareBank 1 Gruppen Finans AS. Det andre forretningsområdet var Portefølje som har sin virksomhet innen porteføljekjøp og porteføljeforvaltning. I 3. kvartal 2017 ble Portefølje fisjonert ut i eget selskap og SpareBank 1 Gruppen AS skiftet samtidig navn til SpareBank 1 Factoring AS.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		2016*
	2017	2016*	2017	2016*	
Netto rente- og provisjonsinntekter	25,9	21,8	74,2	68,8	92,0
Driftskostnader	12,6	12,3	36,3	36,4	46,6
Tap på utlån	0,8	-	0,8	-	1,6
Resultat før skatt	12,5	9,5	37,1	32,4	43,8
Skattekostnad	3,1	2,4	9,3	8,1	11,0
Resultat etter skatt	9,4	7,1	27,8	24,3	32,8

* SpareBank 1 Portefølje fisjonerte med regnskapsmessig virkning 1.1.2017, det er utarbeidet proforma sammenligningstall

SpareBank 1 Factoring AS oppnådde et resultat før skatt på 37 (32) mill. kroner per 3. kvartal. Selskapet kan vise til fortsatt volum- og inntektsvekst, og har driftskostnader på nivå med fjoråret. Utlånene har hatt en vekst på 151 mill. kroner eller 9,7 % det siste året.

SPAREBANK 1 PORTEFØLJE AS

SpareBank 1 Portefølje AS har sin virksomhet innen porteføljekjøp og porteføljeforvaltning. Selskapet samarbeider med Conecto AS som driver inkassovirksomhet.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		2016
	2017	2016*	2017	2016*	
Inntekter av innkjøpt portefølje	39,5	32,8	105,6	91,7	134,5
Rentekostnader	12,6	10,0	33,0	28,9	42,4
Driftskostnader	14,8	12,5	43,3	36,1	54,3
Resultat før skatt	12,0	10,3	29,3	26,8	37,9
Skattekostnad	3,0	2,6	7,9	6,7	9,5
Resultat etter skatt	9,0	7,7	21,4	20,1	28,4

* SpareBank 1 Portefølje fisjonerte med regnskapsmessig virkning 1.1.2017, det er utarbeidet proforma sammenligningstall

Porteføljeverksamheten var tidligere ett av to forretningsområder i SpareBank 1 Gruppen Finans AS. Det andre forretningsområdet var Factoring. I 3. kvartal 2017 ble porteføljeverksamheten fisjonert ut i eget selskap, SpareBank 1 Portefølje AS.

SpareBank 1 Portefølje AS oppnådde et resultat før skatt på 29 (27) mill. kroner per 3. kvartal. Økt porteføljevolument og vekst i innfordringen bidrar til resultatforbedringen i selskapet.

CONECTO AS

Conecto AS er leverandør av innfordringstjenester til et bredt spekter av bedrifter, organisasjoner, bank- og finansinstitusjoner. Conecto AS' forretningsfilosofi er å gjendrive mest mulig av kundenes fordringer samtidig som deres omdømme ivaretas på en god måte.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2017	2016	2017	2016	2016
Driftsinntekter	51,4	44,5	150,3	139,3	186,7
Driftskostnader	-44,8	-42,4	-131,7	-124,9	-168,6
Driftsresultat	6,6	2,1	18,6	14,4	18,1
Netto finansinntekter	0,1	0,3	0,5	0,7	1,0
Resultat før skatt	6,8	2,4	19,1	15,1	19,2
Skattekostnad	-1,6	-0,6	-4,6	-3,8	-4,6
Resultat etter skatt	5,1	1,8	14,5	11,4	14,6

Resultat før skatt hittil i år ble 19 (15) mill. kroner. Selskapet har hatt god vekst i antall nye oppdrag og driftsinntektene var 8 % høyere enn i samme periode i fjor. Økte driftskostnader er knyttet til satsing på forretningsutvikling og bedre driftsløsninger.

SPAREBANK 1 MEDLEMSKORT AS

SpareBank 1 Medlemskort AS har som formål å drifte LO-forbundenes felles medlemsdatabase for medlemskortleveranse, innkreving av forsikringspremie for kollektiv forsikring, samt drift og administrasjon av fordelsprogrammet LOfavør for over 900.000 medlemmer. Selskapet samarbeider tett med LO og forbundene. SpareBank 1 Gruppen AS eier 51 % av aksjene i selskapet. De øvrige 49 % eies av LO.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	3. kvartal		Per 3. kvartal		Året
	2017	2016	2017	2016	2016
Driftsinntekter	17,9	16,2	51,1	46,2	63,6
Driftskostnader	-16,7	-15,3	-47,2	-40,3	-58,8
Driftsresultat	1,1	0,8	3,8	5,9	4,8
Netto finansinntekter	0,1	0,2	0,3	0,4	0,6
Resultat før skatt	1,2	1,0	4,1	6,3	5,4
Skattekostnad	-0,3	-0,2	-1,0	-1,6	-1,3
Resultat etter skatt	0,9	0,7	3,1	4,7	4,0

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS (MORSELSKAP)

Driftskostnadene i SpareBank 1 Gruppen AS var 55 mill. kroner per 3. kvartal. Dette var 2 mill. kroner lavere enn i samme periode i fjor. Årets driftskostnader inneholder en engangskostnad på 10 mill. kroner knyttet til avvikling av ytelsespensjonen for de ansatte. Selskapet hadde netto finanskostnader på 34 mill. kroner, som er på samme nivå som i fjor.

UTSIKTENE FOR RESTEN AV ÅRET

SpareBank 1 Forsikring AS er en av to tilbydere av ny tjenestepensjon (hybrid). Det er økende interesse for produktet, både fra dem som har privat ytelsespensjon og fra dem som har offentlig tjenestepensjon. SpareBank 1 Forsikring AS har tatt en ledende posisjon i hybridpensjonsmarkedet, og er godt posisjonert til å opprettholde rollen som markedsleder fremover. SpareBank 1 Forsikring AS vil tilby ny skattefavoredert individuell pensjonssparing fra 1. november 2017. Selskapet forventer stor etterspørsel etter dette produktet, men også sterk konkurranse fra andre tilbydere.

SpareBank 1 Skadeforsikring AS har over tid, gjennom tilfredsstillende prising og risikoseleksjon, samt kostnadsreduksjoner på erstatningssiden, oppnådd en god underliggende lønnsomhet for virksomheten. Forsikringsselskapene har hatt svært godt salg innenfor flere viktige produktområder i årets ni første måneder og det forventes fortsatt godt salg i 4. kvartal.

Forsikringsselskapene har en omfattende satsing for å utvikle brukervennlige digitale løsninger, og har nå fullautomatiserte salgsløsninger for de fleste forsikringsproduktene. Utvikling av nye produkter og løsninger, ved bruk av digitale virkemidler, vil fortsatt være viktige satsingsområder for selskapene.

ODIN Forvaltning vil fortsette arbeidet med å redusere kostnadene. Dette er nødvendig i en situasjon med press på marginene. Selskapets fokus fremover vil videre være å øke sin markedsandel i spare- og plasseringsmarkedet som forventes å vokse i årene fremover. ODIN Forvaltning tilbyr Aksjesparekonto som ble introdusert i markedet 1. september. Innføringen av Aksjesparekonto antas å gi økt konkurranse om sparemidler, blant annet som følge av større transparens i markedet.

Styret forventer at den positive utviklingen for de øvrige selskapene i konsernet fortsetter.

God underliggende drift og lønnsom vekst innenfor de fleste forretningsområdene, gir grunnlag for et godt resultat for 2017.

Regnskapet per 30. september 2017 er ikke revidert.

Oslo, 25. oktober 2017

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS

RESULTATREGNSKAP SPAREBANK 1 GRUPPEN

Konsernet

Mill. kroner	30.09.2017	30.09.2016	3. kv 2017	3. kv 2016	31.12.2016
Premieinntekter skadeforsikring	4 083	3 956	1 396	1 341	5 302
Premieinntekter livsforsikring	5 797	4 725	1 948	1 446	6 444
Netto premieinntekter forsikring	9 880	8 681	3 344	2 787	11 746
Renteinntekter	194	198	68	66	262
Rentekostnader	-128	-101	-43	-29	-144
Netto renteinntekter	66	97	26	37	117
Provisjonsinntekter	682	573	232	200	805
Provisjonskostnader	-1 014	-935	-343	-310	-1 250
Netto provisjonsinntekter	-332	-362	-111	-110	-445
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	2 796	992	948	999	1 684
Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	179	147	65	51	201
Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	109	130	36	42	169
Netto inntekter investeringseiendommer	205	216	53	67	300
Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper	7	6	-	-	7
Andre inntekter	230	240	71	72	310
Sum netto inntekter	13 139	10 147	4 431	3 945	14 089
Forsikringsytelser og erstatninger i skadeforsikring	2 532	2 488	874	828	3 067
Endringer i andre tekniske avsetninger og sikkerhetsavsetninger mv. i skadeforsikring	9	36	-4	2	70
Forsikringsytelser og ersatninger i livsforsikring	2 206	1 962	649	652	2 418
Endringer i avsetninger i livsforsikring	5 362	2 860	1 887	1 480	4 629
Driftskostnader	1 463	1 247	448	416	1 723
Avskrivninger og nedskrivninger	111	104	37	40	150
Andre kostnader	18	11	4	-1	13
Sum kostnader	11 702	8 707	3 898	3 418	12 071
Driftsresultat	1 437	1 439	533	527	2 019
Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	-	-	-	-	1
Resultat før skattekostnad	1 437	1 439	533	527	2 019
Skattekostnad	314	345	121	128	444
Resultat etter skatt	1 123	1 094	412	400	1 575
Kontrollerende interesses andel	1 121	1 091	411	399	1 573
Ikke-kontrollerende interesses andel	2	2	0	0	2

RESULTATREGNSKAP SPAREBANK 1 GRUPPEN (forts.)

Morselskapet

Mill.kroner	30.09.2017	30.09.2016	3. kv 2017	3. kv 2016	31.12.2016
Renteinntekter	22	19	6	6	28
Rentekostnader	-63	-60	-20	-17	-84
Netto renteinntekter	-41	-41	-14	-11	-57
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	-	-	-	-	-
Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper	1 916	2 894	-	1 150	2 891
Andre inntekter	-	-0	-	0	-
Sum netto inntekter	1 875	2 854	-14	1 140	2 835
Driftskostnader	55	56	11	12	74
Avskrivninger og nedskrivninger	-	0	-	-	0
Andre kostnader	0	0	-	-0	0
Sum kostnader	55	57	11	12	74
Resultat før skattekostnad	1 820	2 797	-25	1 127	2 760
Skattekostnad	337	450	-17	37	438
Resultat etter skatt	1 483	2 347	-8	1 091	2 322

UTVIDET RESULTATREGNSKAP

Oppstilling over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer

Konsernet

Mill. kroner	30.09.2017	30.09.2016	3. kv 2017	3. kv 2016	31.12.2016
Resultat fra resultatregnskapet	1 123	1 094	412	400	1 575
OPPSTILLING AV ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER					
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:					
Ny måling av netto ytelsespensjon	-6	-139	0	10	-6
Revaluering eiendom	65	65	12	10	87
Verdiregulering allokert til forsikringskunder	-51	-53	-9	-8	-71
Skatt	-2	32	-1	-3	-3
Sum	6	-96	2	9	7
Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:					
Omregningsdifferanse	-	-	-	-	-1
Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	4	0	0	0	2
Skatt	-	-	-	-	-
Sum	4	-	-	-	1
Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	10	-96	2	9	8
Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	1 133	998	414	408	1 584
Andel kontrollerende interesse	1 131	995	413	408	1 582
Andel ikke-kontrollerende interesse	2	2	-	0	2
Morselskapet					
Mill. kroner	30.09.2017	30.09.2016	3. kv 2017	3. kv 2016	31.12.2016
Resultat fra resultatregnskapet	1 483	2 347	-8	1 091	2 322
OPPSTILLING AV ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER					
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:					
Ny måling av netto ytelsespensjon	-8	-25	0	0	-2
Skatt	2	7	-0	-0	-3
Sum	-6	-19	0	0	-5
Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:					
Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	4	0	0	0	2
Sum	4	0	0	0	2
Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	-2	-19	0	0	-3
Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer	1 481	2 328	-8	1 091	2 319

BALANSE SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet			Konsernet	
30.09.2017	31.12.2016	Mill. kroner	30.09.2017	31.12.2016
		EIENDELER		
48	58	Eiendel ved utsatt skatt	-	-
-	-	- Goodwill	761	761
-	-	- Andre immaterielle eiendeler	244	238
6 732	6 562	Investering i datterselskaper	0	0
10	10	Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	14	14
-	-	- Eiendom, anlegg og utstyr	1 094	1 061
-	-	- Fordring på reassurandør	814	914
3	60	Andre eiendeler	27	35
-	-	- Investeringseiendommer	4 624	4 484
-	-	- Obligasjoner holdt til forfall	2 725	3 212
-	-	- Obligasjoner til amortisert kost	8 063	6 816
97	93	Verdipapirer – tilgjengelig for salg	104	99
1 730	1 794	Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	2 511	2 342
-	-	- Verdipapirer til virkelig verdi	44 119	40 282
-	-	- Finansielle derivater	6	5
2	3	Finansielle eiendeler	190	199
-	-	- Fordring på forsikringstaker	1 787	1 650
354	27	Bankinnskudd og kontanter	794	984
8 975	8 607	SUM EIENDELER	67 876	63 095
		EGENKAPITAL OG GJELD		
2 400	2 400	Innskutt egenkapital	2 400	2 400
2 331	2 020	Opptjent egenkapital	5 303	5 287
-	-	- Annen egenkapital - ikke resultatført	-	-
-	-	- Ikke-kontrollerende eierinteresser	11	10
4 732	4 420	Sum egenkapital	7 715	7 697
286	284	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	1 288	1 285
-	-	- Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	45 841	40 409
-	-	- Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring	7 136	7 084
62	44	Netto pensjonsforpliktelser	85	114
-	-	- Forpliktelse ved utsatt skatt	1 019	1 183
-	-	- Betalbar skatt	479	346
-	-	- Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-
-	-	- Gjeld vedrørende gjenforsikring	23	23
-	-	- Finansielle derivater	164	129
25	53	Finansielle forpliktelser	605	831
3	10	Andre forpliktelser	140	225
3 867	3 797	Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	3 383	3 766
8 975	8 607	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	67 876	63 095

BEVEGELSE I EGENKAPITAL

Konsernet

Mill. kroner	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent Egenkapital	Ikke kontrollerende interesser	Sum Egenkapital
Egenkapital per 01.01.2016	1 956	444	5 575	8	7 983
Endringer ført direkte mot egenkapitalen ¹⁾			693		693
Omarbeidet egenkapital per 01.01.16	1 956	444	6 268	8	8 676
Årets resultat	-	-	1 091	2	1 094
Årets utvidede resultat	-	-	-96	-0	-96
Årets totalresultat	-	-	996	2	998
Kapitalforhøyelse	-	-	-	-	-
Salg av virksomhet	-	-	-	-	-
Utbetalt utbytte	-	-	-1 342	-	-1 342
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	-	-
Transaksjoner med ikke kontrollerende interesser	-	-	-	-	-
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-1 342	-	-1 342
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	4	-	4
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	4	-	4
Egenkapital per 30.09.2016	1 956	444	5 925	9	8 335
Egenkapital per 01.01.2017	1 956	444	5 287	10	7 697
Årets resultat	-	-	1 121	2	1 123
Årets utvidede resultat	-	-	10	0	10
Årets totalresultat	-	-	1 131	2	1 133
Utbetalt utbytte	-	-	-1 170	-	-1 170
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-1 170	-	-1 170
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	55	-	55
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	55	-	55
Egenkapital per 30.09.2017	1 956	444	5 303	11	7 715

¹⁾ Finansdepartementet vedtok i desember 2015 endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskap med virkning fra 1.1 2016. En av endringene var at sikkerhetsavsetningen ble oppløst for regnskapsformål. Skattemessig er det ikke fremmet forslag til nye skatteregler med virkning fra 2016. Endringen i regnskapsregelverket anses som en prinsippendring og sikkerhetsavsetningen pr 31.12.15 ble i første kvartal 2016 flyttet til annen opptjent egenkapital, redusert for utsatt skatt.

BEVEGELSE I EGENKAPITAL

Morselskapet Mill. kroner	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2016	1 956	444	2 193	4 593
Årsresultat	-	-	1 256	1 256
Årets utvidede resultat	-	-	-19	-19
Årets totalresultat	-	-	1 237	1 237
Utbetalt utbytte	-	-	-1 342	-1 342
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-1 342	-1 342
Egenkapital per 30.09.2016	1 956	444	2 088	4 488
Egenkapital per 01.01.2017	1 956	444	2 020	4 420
Årsresultat	-	-	1 483	1 483
Årets utvidede resultat	-	-	-2	-2
Årets totalresultat	-	-	1 481	1 481
Utbetalt utbytte	-	-	-1 170	-1 170
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-1 170	-1 170
Egenkapital per 30.09.2017	1 956	444	2 331	4 732

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Morselskapet			Konsernet		
30.09.2017	30.09.2016 ¹	2016 ¹ Mill. kroner	30.09.2017	30.09.2016 ¹	2016 ¹
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
1 483	2 347	2 760	1 123	1 094	2 019
-1 916	-2 894	-2 895	-7	-6	-7
-	-	-	-	-	-1
-	0	0	112	104	150
-	0	-	-	-0	-
-	-	-	-55	-22	-33
-	-	-	-1 417	801	-22
-	0	0	6	-155	-146
3	4	3	4	13	14
41	41	57	-66	-97	-117
-61	-56	-83	-126	-98	-141
22	19	28	196	203	268
11	1	2	-40	15	8
-325	-291	-315	-426	-389	-426
-	-	-	100	133	137
-	-	-	-	-	-
11	-	-257	-169	-39	-556
-325	75	-	-	0	257
-	-	-	5 491	2 898	4 427
-	90	521	-	294	749
-	-	-	-355	-	-
64	-776	-104	-42	643	-18
-	-	-	-	-	-
72	-	-	-2 388	-3 215	-3 687
-	-	-	-1 333	-1 083	-1 768
357	-	-	571	464	800
-249	-1 442	-281	1 180	1 557	1 908
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-2	-1	-3
1 916	2 894	2 895	7	6	7
-170	-305	-305	-	-	-
-	-	-	-85	-40	-67
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-59	-42	-69
-	-	157	-27	-125	-128
-	157	-	-7	315	315
1 746	2 746	2 747	-173	114	56
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-200	1 000
-1 170	-1 342	-2 492	-1 170	-1 342	-2 492
-	-	-	-	-	-
-	-	-	5 120	1 472	3 120
-	-	-	-5 147	-1 524	-3 110
-1 170	-1 342	-2 492	-1 197	-1 594	-1 682
327	-38	-27	-190	77	282
27	54	54	984	703	703
354	16	27	794	779	984

SOLVENS II SPAREBANK 1 GRUPPEN

Solvens II trådte i kraft 1. januar 2016. I SpareBank 1 Gruppen konsern er selskapene SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS direkte underlagt Solvens II forskriften. SpareBank 1 Gruppen rapporterer etter Solvens II konsolidert for konsernet. Solvenskapitalkravet beregnes ved bruk av standardmetoden i henhold til Solvens II forskriften. ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Factoring AS og SpareBank 1 Portefølje AS tas med i konsernets solvenskapital med ansvarlig kapital og kapitalkrav. Øvrige datterselskaper tas inn etter egenkapitalmetoden.

I henhold til Solvens II forskriften deles solvenskapitalen inn i tre kapitalgrupper. Kapitalgruppe 1 består av innskutt og opptjent egenkapital, avstemmingsreserve og årsresultat. Solvenskapitalen er justert for fremtidig utbetaling av utbytte. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlig lån, naturskadefondet, og risikoutjevningfond. SpareBank 1 Gruppen har ikke kapital i gruppe 3.

Solvenskapital per 30.09.17	SpareBank 1 Gruppen konsolidert				
	Total	Tier 1 ubegrenset	Tier 1 Begrenset	Tier 2	Tier 3
MNOK					
Innskutt egenkapital	2 400	2 400			
Avstemmingsreserve	8 277	8 277			
Ansvarlig lån	1 288			1 288	
Risikoutjevningfond	28			28	
Avsetning naturskadefondet	671			671	
Solvenskapital	12 665	10 678		1 988	

Solvenskapitalkrav og solvensmargin

Solvenskapitalkravet er beregnet konsolidert for selskapene underlagt Solvens II. Estimerte markedsverdier stresses ved forhåndsdefinerte stress etter standardmetoden. Solvenskapitalkravet gis ved summen av endringer i solvenskapital, som følge av stressene, fratrukket korrelasjonseffekter. For SpareBank 1 Gruppen konsern er særskilt markedsrisiko og livsforsikringsrisiko de største risikoeksponeringene. Konsernet har videre vesentlig eksponering mot helse- og skadeforsikringsrisiko.

Kapitalkrav SpareBank 1 Gruppen konsolidert	MNOK		
	30.9.17	30.6.17	Endring
Netto tall risikomoduler			
Markedsrisiko	3 858	3 587	271
Skadeforsikringsrisiko	1 674	1 524	150
Helseforsikringsrisiko	2 211	2 200	10
Livsforsikringsrisiko	4 848	4 697	151
Motpartsrisiko	216	190	26
Kapitalkrav før diverifisering totalrisiko	12 807	12 199	608
Korrelasjonseffekt totalrisiko	-4 448	-4 218	-230
Kapitalkrav før operasjonell risiko	8 359	7 981	378
Operasjonell risiko	341	339	2
Regulatoriske kapitalkrav for andre finansforetak	505	432	73
Jusatering kundemidler gruppenivå	80	53	27
Tapsabsorberende evne effekt utsatt skattefordel	-2 195	-2 093	-102
Kapitalkrav	7 090	6 712	378
Solvenskapital	12 665	12 162	503
Solvensmargin	178,6 %	181,2 %	-2,6 %
Minstekapitalkrav	2 153	2 087	66

NOTE 1- REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapene per 3. kvartal 2017 for konsernet inkluderer SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper og tilknyttede selskaper. Regnskapet per 3. kvartal 2017 er satt opp i overensstemmelse med IAS 34 «Delårsrapportering». Regnskapene per 3. kvartal 2017 inneholder ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap. Konsernet har ikke foretatt vesentlige endringer i anvendte regnskapsprinsipper og beregningsmetoder i 2017. En beskrivelse av regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som er benyttet ved avleggelse av regnskapet fremkommer i årsrapporten for 2016. Års- og delårsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IFRS godkjent av EU.

NOTE 2- ESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses rimelig under nåværende omstendigheter. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld er drøftet i note 3 i årsrapporten for 2016 og note 7 i denne kvartalsrapporten.

NOTE 3- NÆRSTÅENDE PARTER

Det overordnede prinsipp for transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og nærstående parter er at disse skal være i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår. For tjenester kjøpt direkte fra konsernselskaper, samt for fellestjenester som SpareBank 1 Gruppen AS kjøper fra datterselskaper og Alliansen gjennom SpareBank 1 Banksamarbeidet DA benyttes kostnadsdelingsprinsippet uten fortjenestpåslag. For øvrige transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og konsernselskaper benyttes påslag og markedsmessige vurderinger for å fastsette prisen på transaksjoner.

NOTE 4- SEGMENTINFORMASJON

Mill. kroner	Livsforsikrings-virksomhet		Skadeforsikrings-virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernposterings		Sum	
	30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016
Sum inntekter ¹	8 595	5 871	3 938	3 740	291	253	298	271	1 926	2 900	(1 909)	(2 888)	13 139	10 147
Segmentresultat	499	587	852	787	85	76	85	74	1 824	2 803	(1 909)	(2 888)	1 437	1 439
Resultat etter skatt	374	443	698	598	64	57	64	56	1 486	2 352	(1 564)	(2 412)	1 123	1 094
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)	(2)	(2)
Eiendeler pr. segment	52 333	44 324	11 940	13 277	357	318	2 705	2 268	9 039	9 427	(8 504)	(8 863)	67 870	60 751
Sum forpliktelser	48 374	40 399	7 706	9 139	78	107	1 848	1 641	4 284	3 829	(2 135)	(2 698)	60 155	52 416

Mill. kroner	Livsforsikrings-virksomhet		Skadeforsikrings-virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernposterings		Sum	
	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016
Sum inntekter ¹	2 891	2 435	1 331	1 326	100	89	104	89	4	1 156	-	(1 150)	4 431	3 945
Segmentresultat	198	154	296	346	31	28	31	22	(23)	1 128	-	(1 150)	533	527
Resultat etter skatt	147	122	238	260	23	21	24	17	(7)	1 092	(13)	(1 111)	412	400
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3)	(4)	(0)	(0)
Eiendeler pr. segment	2 143	1 654	174	147	20	18	75	20	(30)	1 084	(53)	(1 001)	2 330	1 921
Sum forpliktelser	1 995	1 525	(64)	1 036	(3)	(3)	(118)	2	(24)	(8)	120	(1 014)	1 905	1 538

¹ Kostnader relatert direkte til inntekten er inkludert.

SpareBank 1 Gruppen konsern har ingen sekundærsegmentrapportering.

NOTE 5- PENSJONSFORUTSETNINGER

Gjeldende ytelses- og innskuddsordninger for ansatte i morselskapet og i de fleste datterselskapene ble avviklet med virkning fra 30. april 2017. Ordningene ble erstattet med hybridpensjon. Ansatte som hadde ytelsespensjon fikk utstedt en fripolise. De aller fleste ansatte fikk også en årlig kompensasjon som følge av bortfall av ytelsespensjon. Ansatte som hadde innskuddspensjon kunne velge mellom å få utstedt et Pensjonskapitalbevis på innskuddspensjonen eller flytte saldoen over til hybridpensjon.

SpareBank 1 Gruppen har brukt forutsetninger nedenfor ved beregning av avviklingen av pensjonsforpliktelsen per 30. april 2017.

	30.04.2017	30.09.2016	31.12.2016
Diskonteringsrente*	2,40%	2,20%	2,60%
Forventet avkastning på midlene	2,40%	2,20%	2,60%
Fremtidig lønnsutvikling	2,25%	2,00%	2,25%
G-regulering	2,25%	2,00%	2,25%
Pensjonsregulering	0,50%	0,50%	0,50%
Arbeidsgiveravgift	14,10%	14,10%	14,10%
Finansskatt	5,00%		5,00%
Frivillig avgang	4% og 2 %	4% og 2%	4% og 2 %
DEMOGRAFISKE FORUTSETNINGER			
Dødelighet**	KB2013B	K2013B	KB2013B
Uførhet	IR2003	IR2003	IR2003

Alle estimatavvik føres i utvidet resultat etter hvert som disse oppstår. Dette betyr en umiddelbar resultatføring av alle kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening og at rentekostnader og forventet avkastning på pensjonsmidler er erstattet med et netto rentebeløp som beregnes ved å benytte diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse.

* Diskonteringsrenten som er benyttet er OMF-renten.

** K2013 BE er anvendt som forventet levealdertabell på dagens lukkede bestand.

NOTE 6- FINANSIELLE DERIVATER

GENERELL BESKRIVELSE

Valutaterminforretninger: Avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.

Rentebytteavtaler: Avtaler om å bytte rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp

Opsjoner: Avtale hvor selger gir kjøper rett, men ikke plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris.

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

Konsernet 3. kvartal 2017

Mill. kroner	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser
Aksjeinstrumenter			
Derivatandel CDO	0	0	0
Opsjoner	4	0	0
Sum aksjeinstrumenter	4	0	0
VALUTAINSTRUMENTER			
Valutaterminer	16 371	-	164
Sum valutainstrumenter	16 371	-	164
RENTEINSTRUMENTER			
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross count)	1 146	6	0
Andre rentekontrakter	-	-	-
Sum renteinstrumenter	1 146	6	0
Sum finansielle derivater	17 521	6	164

KONSERNET 2017

Oppstilling vedrørende motregningsrett 3. kvartal 2017

Finansielle eiendeler

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Renteinstrumenter	6	-	6	-	6
Sum	6	-	6	-	6

Finansielle forpliktelser

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	0	0	0	0	0
Valutainstrumenter	164	-	164	-	164
Renteinstrumenter	0	-	0	-	0
Sum	164	-	164	-	164

KONSERNET 2016

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2016

Finansielle eiendeler

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	0	0	0	0	0
Valutainstrumenter	-	-	-	-	-
Renteinstrumenter	5	-	5	-	5
Sum	5	-	5	-	5

Finansielle forpliktelser

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	1	-	1	-	1
Valutainstrumenter	128	-	128	-	128
Renteinstrumenter	1	-	1	-	1
Sum	129	-	129	-	129

NOTE 7- VERDSETTELSESHIERARKI

Konsernet 3. kvartal 2017	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observer-bare markedsdata	Verdsettelses- teknikk basert på ikke obser-verbare markedsdata	
Mill. kroner				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	33	70	104
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	32 735	11 371	-	44 106
<i>Herav aksjer og andeler</i>	17 733	-	-	17 733
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	15 002	10 881	-	25 883
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	490	-	490
Finansielle derivater	-	6	-	6
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	6	-	6
Sum eiendeler	32 735	11 423	70	44 228
Finansielle derivater	-	164	-	164
<i>Herav aksjeinstrumenter</i>	-	-	-	-
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	164	-	164
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	-	-	-
Sum forpliktelser	-	164	-	164

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	71	-	-
Kapitalnedsettelse	-1	-	-
Utgående balanse	70	-	-

Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet

- - -

Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

- - -

Sum total gevinster og tap realiserte og urealisert

Total gevinster og tap urealisert som er ført over resultatet

- - -

Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

- - -

Konsernet 2016	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Mill. kroner				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	28	71	99
Verdipapirer – holdt for handelsformål	-	14	-	14
<i>Herav aksjer og andeler</i>	-	13	-	13
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	-	2	-	2
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	27 671	12 596	-	40 268
<i>Herav aksjer og andeler</i>	14 723	-	-	14 723
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	12 948	12 134	-	25 083
<i>Herav andre verdipapirer</i>	-	462	-	462
Finansielle derivater	-	5	-	5
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	5	-	5
Sum eiendeler	27 671	12 643	71	40 385
Finansielle derivater	-	129	-	129
<i>Herav aksjeinstrumenter</i>	-	1	-	1
<i>Herav valutainstrumenter</i>	-	128	-	128
<i>Herav renteinstrumenter</i>	-	1	-	1
Sum forpliktelser	-	129	-	129

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	71	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat mot egenkapitalen (se endring i egenkapital)	-1	-	-
Utgående balanse	71	-	-

Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet

- - -

Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

-0 - -

Sum total gevinster og tap realiserte og urealisert somer ført

Total gevinster og tap urealisert som er ført over resultatet

- - -

Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

- - -

Overføring mellom nivå 1 og 2

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Overført fra nivå 1 til nivå 2	Aksjer og andeler	Obligasjoner og	Andre
Overført fra nivå 1 til nivå 2		-	

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløpet den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

- Børsnoterte aksjer hvor det er daglig omsetning og andeler i aksje-, obligasjon- og pengemarkedsfond
- Statsobligasjoner og statscertifikater med fast avkastning

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

- Aksjederivater, valutaterminer, fremtidige renteavtaler og valutasikring hvis virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument
- Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Konsernet har en helt ubetydelig post klassifisert under nivå 3.

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

NOTE 8- VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

Konsernet	3. kvartal 2017	2016
AKSJER OG ANDELER	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Mill. kroner		
Norske aksjer	191	-
Norske aksjefond	2 650	-
Utenlandske aksjer	15	-
Utenlandske aksjefond	14 890	-
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi	17 746	-
OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER	3. kvartal 2017	2016
Mill. kroner	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Norske		
Sum norske obligasjoner og sertifikater	20 116	19 796
Utenlandske		
Sum utenlandske obligasjoner og sertifikater	5 767	5 289
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi	25 883	25 084
ANDRE VERDIPAPIRER	3. kvartal 2017	2016
Mill. kroner	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Andre finansielle eiendeler	490	462
Sum andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi	490	462
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	44 119	25 546

NOTE 9- NØKKELTALL

	3. kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4. kv 2016	3. kv 2016	Året 2016
Konsern						
Resultat etter skatt (MNOK)	411,5	337,5	373,7	481,7	399,8	1 575,4
Egenkapitalavkastning (%)	19,4 %	19,0 %	18,9 %	19,1 %	17,8 %	19,1 %
SB1 Forsikring						
Risikoresultat (MNOK)	70,7	103,0	57,0	98,4	81,9	358,1
Administrasjonsresultat (MNOK)	21,2	-18,4	2,4	-82,0	8,4	-71,3
Renteresultat (MNOK)	200,6	70,0	97,2	48,2	92,2	-286,6
Resultat etter skatt (MNOK)	148,7	113	133,3	32,2	131,1	403,8
SB1 Skadeforsikring						
Resultat fra forsikringsvirksomheten (MNOK)	208,6	171,0	170,0	478,0	218,6	1 046,9
Netto finansinntekter (MNOK)	87,7	96,0	109,6	111,0	121,8	402,6
Resultat etter skatt (MNOK)	238,2	227,0	232,6	540,6	260,2	1 138,8
Skadeprosent f.e.r (%) i kvartalet	62,6 %	59,9 %	63,5 %	43,0 %	61,8 %	57,8 %
Kostnadsprosent f.e.r (%) i kvartalet	22,7 %	26,7 %	23,7 %	19,2 %	21,8 %	21,2 %
Combined ratio f.e.r (%) i kvartalet	85,3 %	86,6 %	87,2 %	62,2 %	83,6 %	79,0 %
Bestandspremie (MNOK)	5 480	5 400	5 324	5 283	5 274	5 283
ODIN Forvaltning						
Forvaltningshonorar (MNOK)	99,7	101,2	88,3	87,5	88,4	338,1
Resultat etter skatt (MNOK)	23,4	22,0	19,0	3,6	20,8	60,6
Forvaltningskapital per kvartal (MNOK)	51 356	49 937	46 745	44 447	41 189	44 447
Markedsandel aksjefond per kvartal (%)	7,6 %	7,8 %	7,6 %	7,9 %	8,0 %	7,9 %
Markedsandel kombinasjonsfond per kvartal (%)	8,6 %	8,4 %	8,1 %	7,8 %	7,7 %	7,8 %
Fordringsadministrasjon						
Resultat etter skatt (MNOK)	23,5	41,0	25,0	20,0	22,1	75,8

Forsikringen som belønner trygge sjåfører

Les mer om Smart bilforsikring på sparebank1.no

NYHET!

Smart bilforsikring

